

COLLEGE DESKUNDIGHEID FINANCIËLE DIENSTVERLENING

ADVIES INZAKE DE MODULESTRUCTUUR VAN HET WFT-VAKBEKWAAMHEIDSBOUWWERK

**College Deskundigheid Financiële Dienstverlening
Oktober 2017, Den Haag**

Inhoud

Voorwoord	3
1. Samenvatting en advies	5
2. Inleiding	8
3. Korte historische terugblik	9
3.1 Toelichting huidige systematiek modulestructuur	10
3.2 Bijzondere positie module Basis	12
4. Onderzoek door Ecorys: het rapport	14
4.1 Waarom Ecorys?	14
4.2 Bevindingen Ecorys	14
4.3 Beantwoording Ecorys van de onderzoeksvragen	15
5. Afweging en beoordeling CDFD	17
5.1 Verdeling aanbevelingen Ecorys in categorieën	17
5.2 Wegingscriteria	18
5.3 Waardering aanbevelingen categorie A: de modulestructuur	21
5.4 Categorie B: Aanbevelingen voor de inhoud van de Wft-examens	37
5.5 Categorie C: Overige aanbevelingen.....	42
6. Slot en vervolg	46
Bijlage 1: Door CDFD gecontacteerde stakeholders	
Bijlage 2: Rapport Ecorys	

Voorwoord

De kwaliteit van financiële dienstverlening is van wezenlijk belang voor de samenleving en in het bijzonder voor klanten die van de dienstverlening gebruik maken. Het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk is een belangrijke pijler onder kwalitatief hoogstaande dienstverlening, waar cliënten en samenleving op moeten kunnen vertrouwen. De modulestructuur moet passen bij de stand van het vak in al zijn verscheidenheid. En het moet ruimte laten voor de sector om in te spelen op de vele ontwikkelingen die zich in hoog tempo voltrekken in de financiële wereld. Alleen dit al zou reden zijn om de modulestructuur eens goed tegen het licht te houden.

Verder hebben sinds de invoering van het bouwwerk in 2014 de minister van Financiën en het CDFD van verschillende kanten verzoeken bereikt om aanpassingen aan de modulestructuur. Vanwege de interne samenhang van het bouwwerk en ook ter voorkoming van het ontstaan van een 'lappendeken' was het niet goed mogelijk en niet wenselijk om suggesties op individuele basis af te wegen en al dan niet te verwerken.

De minister van Financiën en het CDFD hebben daarom gekozen voor een analyse van de modulestructuur van het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk als geheel om te bezien of aanpassingen nodig zijn. Belangrijk in deze analyse is de inbreng van marktpartijen en andere stakeholders. Om de analyse onafhankelijk en vanuit extern perspectief te doen, is een onafhankelijk onderzoeksbureau ingeschakeld: Ecorys. Op basis van de resultaten van het Ecorys-onderzoek heeft het CDFD zelf nog een consultatieronde langs diverse stakeholders gedaan om de inbreng van de sector zo goed mogelijk te verstaan en om nog beter duiding te kunnen geven aan de uitkomsten van het onderzoek.

Het CDFD is de sector zeer erkentelijk voor de inbreng in dit onderzoek.

Diverse suggesties zijn niet altijd goed met elkaar verenigbaar of hebben tegengestelde effecten voor verschillende groepen financiële adviseurs. Veel respondenten hebben aangegeven dat de sector ook behoefte heeft aan rust rond het vakbekwaamheidsbouwwerk. Het CDFD onderkent dat de invoering ervan ingrijpend is geweest voor de sector en dat er behoefte is aan verdere gewenning. Het doorvoeren van nieuwe (grote) veranderingen kan leiden tot onrust en ook aanzienlijke kosten. Al met al adviseert het CDFD het ministerie tot niet al te grote aanpassingen in het bouwwerk.

Marktpartijen hebben daarnaast van de gelegenheid gebruik gemaakt om aandacht te vestigen op een aantal onderwerpen die niet de modulestructuur betreffen. Onder meer is gepleit voor zelfregulering van de permanente educatie (PE) en voor het beëindigen van de wettelijk verplichte PE-examens. Dit valt echter buiten de scope van het advies. Het huidige stelsel kan zich verder ontwikkelen. Uiteraard blijft het CDFD daarover in dialoog met de sector. Algemeen uitgangspunt daarbij is dat ten minste het huidige niveau van kwaliteitswaarborgen

COLLEGE DESKUNDIGHEID FINANCIËLE DIENSTVERLENING

moet zijn gegarandeerd.

Mede namens mijn collega's in het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening

Paul Zevenbergen, voorzitter

1. Samenvatting en advies

Ecorys heeft een breed scala van wensen, opmerkingen en commentaar geïnventariseerd over zowel de modulestructuur als over de vakbekwaamheid in het algemeen binnen de financiële sector. Uit dit brede scala van soms niet goed met elkaar te verenigen suggesties zijn geen eenduidige dan wel breed gedragen aanpassingen in het bouwwerk naar voren gekomen. Vanwege de grote diversiteit in de financiële dienstverlening is dit ook wel te verklaren. De onderzoekers van Ecorys schrijven: *”De meeste respondenten zijn niet volledig tevreden met de invulling, opbouw, relevantie en flexibiliteit van het bouwwerk, maar zien tevens in dat grote veranderingen een te grote inbreuk zouden zijn op het vakbekwaamheidsbouwwerk zoals dat nu functioneert.”*

Het stafbureau van het CDFD heeft in de zomer van 2017 gesprekken gevoerd met een aantal representatieve stakeholders (*bijlage 1*) in de sector over de aanbevelingen en bevindingen van Ecorys (*bijlage 2*). Aan de gesprekspartners werd gevraagd wat zij van de Ecorys-aanbevelingen vonden.

Door de bank genomen zijn de meeste stakeholders tamelijk tevreden over de structuur van het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk. De beroepskwalificaties zijn voldoende herkenbaar. De meeste gesprekspartners geven aan dat zij en/of hun achterban het meest behoefte hebben aan rust op dit gebied. In de afgelopen drie jaar (overgangperiode 2014 - 2017) heeft de sector zich buitengewoon ingespannen om te kunnen voldoen aan de nieuwe vakbekwaamheidseisen. Adviseurs zijn er nu aan gewend en hebben het gevoel het onderwerp vakbekwaamheid goed te kunnen overzien. Structuurwijzigingen hebben vaak inhaalprogramma's tot gevolg of in het uiterste geval zijn bestaande diploma's niet meer geldig. Dergelijke effecten wil de sector liever vermijden.

Het College is van mening dat een structuurwijziging alleen dient plaats te vinden als daartoe zwaarwegende redenen zijn en als er sprake is van een breed gedragen wens van de sector. Het College heeft dergelijke indicaties niet gekregen.

Het onderzoek van Ecorys is door marktpartijen ook benut om individuele wensen voor wijziging van examinering, wet- en regelgeving alsmede signalen over algemene ontwikkelingen door te geven, die de modulestructuur overstijgen. Voor zover mogelijk zal het College de suggesties overnemen door aanpassingen door te voeren in de examens.

Uit het Ecorys-onderzoek zijn ook diverse opmerkingen van respondenten naar voren gekomen over permanente educatie (PE) en de wettelijk verplichte PE-examinering. Deze vielen buiten de scope van het onderzoek. Uiteraard blijft het CDFD wel in dialoog met de sector.

Advies aan de minister van Financiën

Op basis van het Ecorys-rapport en de eigen nadere consultatie van marktpartijen in de zomer van 2017, adviseert het College de minister van Financiën om de Wft-beroepskwalificatiestructuur op hoofdlijnen in tact te houden.

Het College adviseert de minister van Financiën de volgende structuurbijstellingen in de wet- en regelgeving door te voeren:

- de term “adviseur” bij de beroepskwalificatie “Adviseur Basis” in het Bgfo te schrappen en uitsluitend van de module Basis te spreken;
- het onderwerp doorbeleggen bij expiratie-uitkering onderbrengen bij de module Pensioen;
- de module Hypothecair Krediet uit te breiden met een aantal eind- en toetstermen van de module Consumptief Krediet zodanig dat de adviseur hypothecair krediet tevens kan adviseren inzake consumptieve kredieten;
- kredietverzekeringen onder de Vrijstellingsregeling Wft te brengen voor diegenen die uitsluitend in deze verzekeringen adviseren.

Het CDFD adviseert de minister van Financiën om de onderstaande Ecorys-aanbevelingen voor structuurwijzigingen niet over te nemen:

- introductie van deelmodules, light-modules of het opknippen van bestaande modules;
- splitsing van beroepskwalificaties in opleidingsniveaus;
- de vervanging van de modulestructuur door een structuur gebaseerd op life events;
- uitbreiding van vaardigheden in de module Basis.

Het CDFD levert graag een bijdrage aan verdere stappen naar aanleiding van dit advies en zal daar ook de stakeholders bij betrekken.

Een aantal suggesties of aanbevelingen van Ecorys zullen (of zijn inmiddels al) door het CDFD ter hand genomen:

- implementeren van meer digitale situaties in de examenvragen;
- meer herkenbaarheid van de verschillende verzekeringssoorten, zoals uitvaartverzekeringen en co-assurantie;
- meer communicatie over de eind- en toetstermen;
- doorontwikkelingen vooral concentreren op het consumentendeel;
- nauwlettend volgen van de ontwikkelingen rondom techniek en de gevolgen daarvan voor de vakbekwaamheid van de financiële adviseurs.

De overige aanbevelingen van Ecorys, die niet gaan over de modulestructuur of over de inhoud van de Wft-examens, vallen buiten de scope van het CDFD-advies of vallen buiten de reikwijdte van de werkzaamheden van het College. Het gaat daarbij om:

COLLEGE DESKUNDIGHEID FINANCIËLE DIENSTVERLENING

- de verplichtstelling van vaardigheidstrainingen voor financieel adviseurs;
- het opnemen van “prosumers” in de Wft;
- de ontwikkeling van een toekomstvisie inzake “execution only”;
- het stellen van wettelijke vakbekwaamheidseisen aan de aanbieders van bots;
- de invulling van permanente educatie door bedrijven.

2. Inleiding

Het huidige Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk is per 1 januari 2014 ingegaan. Sindsdien geldt een indeling in beroepskwalificaties die modulair zijn opgebouwd. Het was voor velen in de praktijk wennen aan alle veranderingen: nieuwe modulaire indeling, beroepskwalificaties, het toetsen van vaardigheden, competenties en professioneel gedrag en centrale examinering.

Ontwikkelingen op de financiële markt gaan gestaag door, dat geldt ook voor het onderwerp vakbekwaamheid. Reeds in de overgangperiode van 1 januari 2014 tot 1 januari 2017 heeft het ministerie van Financiën alsmede het CDFD een aantal verzoeken bereikt om bepaalde aanpassingen aan de structuur van het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk door te voeren.

De verzoeken waren divers van aard, zoals het instellen van nieuwe Wft-modules¹ of beroepskwalificaties, splitsing van bestaande modules, overheveling van onderwerpen (eindtermen) van de ene naar de andere module en het aanpassen van de zogenoemde aanpalende producten.

Het was voor de minister van Financiën en het CDFD niet mogelijk en ook niet wenselijk om deze verzoeken afzonderlijk te beoordelen. Het huidige bouwwerk vormt een logisch en samenhangend geheel. Wijziging van bepaalde modules kan desintegratie van het bouwwerk als geheel betekenen. Of een wijziging geeft voordeel aan een bepaalde (kleine) groep financiële dienstverleners, maar benadeelt een andere (grotere) groep financiële dienstverleners. De minister van Financiën en het CDFD hebben er om die reden voor gekozen om een analyse te doen van de modulestructuur van het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk als geheel.

¹ Bijvoorbeeld module kredietverzekering, Adviseur Schade Kredietverzekering, Inkomen Collectief en Inkomen individueel

3. Korte historische terugblik

Op 13 december 2012 heeft het CDFD de minister van Financiën het Advies herziening structuur Wft-vakbekwaamheid aangeboden. Het advies was het sluitstuk van de gehele herziening van de Wft-vakbekwaamheidsstructuur, die de minister van Financiën in 2011 had ingezet. Het uitgangspunt is daarbij geweest: het centraal stellen van de klant met als ultieme doelstelling het algeheel herstel van het vertrouwen in de financiële markt.

Genoemd advies heeft geleid tot het huidige Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk, dat per 1 januari 2014 is ingegaan. De Wft-examens worden vanaf die datum afgenomen vanuit een centrale examenbank. Het CDFD is verantwoordelijk voor het inhoudelijke beheer van de centrale examenbank en Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) voor het technisch beheer.

Doel van de analyse van de modulestructuur

De financiële wereld ontwikkelt zich snel en is onderhevig aan veranderingen. De financiële adviseurs moeten zich voortdurend aan die ontwikkelingen aanpassen. Met permante educatie (PE) en het permanent actueel (PA) zijn, houdt een financieel adviseur zijn kennis en vaardigheden bij.

In het kader van de wettelijke PE-examens worden periodiek in kleine aantallen eind- en toetstermen gewijzigd of toegevoegd indien de ontwikkelingen niet aan een passende toetsterm gekoppeld kunnen worden (klein onderhoud). Deze werkwijze kan een tijdlang goed functioneren, doch een bepaald(e) beroep(-skwalificatie) kan dusdanig geëvolueerd zijn, dat klein onderhoud niet meer volstaat. Het is dan ook noodzakelijk om periodiek na te gaan of de beroepsgroep waarvoor de examens bedoeld zijn, in grote lijnen nog steeds dezelfde werkzaamheden uitoefent.

In 2013 zijn voor het laatst de meest voorkomende soorten financiële adviseurs onderscheiden. Deze zijn ingedeeld in de huidige negen beroepskwalificaties. Daarbij is ook het gemiddelde takenpakket binnen deze beroepskwalificaties onderscheiden. Op dit gemiddelde takenpakket worden de eind- en toetstermen gebaseerd.

Eind- en toetstermen

In eind- en toetstermen worden de onderwerpen beschreven die de beroepsuitoefenaar wordt geacht te kennen en te kunnen toepassen. De examens zijn daarop gebaseerd. Het kan in de praktijk voorkomen dat bepaalde beroepsbeoefenaren meer of minder, iets specifiek of bijzonders doen, maar daar worden de exameneisen niet op gebaseerd.

3.1 Toelichting huidige systematiek modulestructuur

Voor een juiste inschatting van de gevolgen van een (eventuele) wijziging wordt hierna kort toegelicht wat de kenmerken zijn van de huidige modulestructuur. De kenmerken van de modulestructuur zijn:

- Gebaseerd op de meest voorkomende groepen adviseurs in financiële dienstverlening;
- Elke beroepskwalificatiekolom² bestaat uit een of meerdere modules, die onderling uitwisselbaar zijn;
- De eind- en toetstermen in de modules zijn gebaseerd op het gemiddelde takenpakket van de Wft-adviseurs;
- De eind- en toetstermen zijn gebaseerd op een minimumniveau;
- De bovenste module (de “topmodule”) bepaalt het gezicht van de beroepskwalificatie.

Figuur 1: de beroepskwalificatiestructuur.

Korte toelichting van bovenstaande kenmerken.

Ad a.

De financiële dienstverlening is te divers om alle soorten financiële adviesberoepen te kunnen omvatten. De meest voorkomende en meest onderscheidende (adviseurs-) beroepsgroepen zijn met de huidige beroepskwalificaties in kaart gebracht.

² Met uitzondering van de beroepskwalificaties Adviseur Zorg en Adviseur Basis

Ad b.

De modules die dezelfde naam dragen in de kolommen van de verschillende beroepskwalificaties, zijn altijd inhoudelijk gelijk. Dit vergemakkelijkt de overstap naar een andere beroepskwalificatie: een adviseur haalt er telkens één module bij in plaats van een hele beroepskwalificatie ineens.

Ad c.

Bij het opstellen van de taken is destijds gestreefd naar uniformiteit van de verschillende soorten klantadviseurs. Dat heeft tot gevolg dat de taken op een hoog abstractieniveau zijn geformuleerd en zich beperken tot de meest elementaire taken. Deze overweging tezamen met de overweging onder a, brengt met zich dat niet alle adviseurs hun beroepspraktijk voor 100% zullen herkennen in de beroepskwalificaties.

Ondernemingen die zich specialiseren in een bepaald soort activiteit of medewerkers aanstellen als specialist binnen een generalistische onderneming, verzorgen zelf de opleiding in de breedte en/of in de diepte.

Ad d.

De eind- en toetstermen zijn van toepassing op een minimumniveau. Doel van de Wft is onder meer de consument te beschermen. De consument mag een bepaald minimum niveau verwachten van de adviseur die hij tegenover zich heeft. De wetgever die de consument wil beschermen, geeft als het ware de garantie via wet- en regelgeving dat de houder van een diploma heeft aangetoond dat hij in staat is op dit niveau te acteren door middel van het bezit van een “Staats-deskundigheidsbewijs” i.c. het Wft-diploma.

Met het woord “minimum” wordt niet bedoeld dat het niveau laag is. Minimumniveau betekent het niveau dat *ten minste* aangetoond moet worden (het gaat om een drempel). Dit is aldus het wettelijk vereiste niveau. Dat kan ook inhouden dat de eisen op HBO-niveau geformuleerd zijn, zoals bijvoorbeeld bij de module Wft-Pensioen.

Wil een adviseur zich onderscheiden als (top-) expert op een bepaald (deel-)terrein dan kan hij zich door ontwikkelen boven het wettelijk vereiste niveau (bovenwettelijk). Hij kan zich daartoe bijvoorbeeld vrijwillig aansluiten bij een keurmerkorganisatie of een registerorganisatie (zoals bijvoorbeeld SEH, FFP, NvHP, DSI, SAR of NOPD).

Indien een consument eraan hecht om een adviseur te consulteren die het wettelijk vereiste niveau ontstijgt, bijvoorbeeld in verband met een complexe of specialistische materie, dan staat dit de consument uiteraard vrij.

Ad e.

Het CDFD heeft op verzoek van de markt ernaar gestreefd om de vakbekwaamheidseisen in 2014 zo veel mogelijk enkelvoudig op te nemen in het bouwwerk en de financiële dienstverlener zo min mogelijk met doublures te confronteren. Dit betekent dat stof die zich in een lagere module bevindt, niet meer voorkomt in de hogere module. Dubbele toetsing

wordt hierdoor zoveel mogelijk voorkomen. De bovenste module (de ‘topmodule’) bepaalt als het ware ‘het gezicht’ van de beroepskwalificatie en geeft daarmee richting aan opleiders. Dat wil zeggen, dat de eind- en toetstermen in de onderste module(s) bekend worden verondersteld en niet nog eens aan de orde komen in hogere module(s).

3.2 Bijzondere positie module Basis

De module Basis is bedoeld als een (brede) basis voor elke financiële dienstverlener. Het is een opstap naar een Wft-adviseursdiploma en is in de praktijk vaak de eerste stap van de startende medewerker in de financiële dienstverlening.

Vrijwel alle onderwerpen die zich in de financiële markt afspelen, komen voor in de module Basis en bieden (startende) financiële medewerkers een goed uitgangspunt voor hun werkzaamheden. De module Basis vormt het fundament van elke beroepskolom³. Elke financieel adviseur, ongeacht welke beroepskwalificatie, dient in het bezit te zijn van deze module. In deze module zijn dan ook veel eisen opgenomen, die van belang zijn voor iedereen die in de financiële dienstverlening werkzaam is.

De Wft-module Basis is dus voorwaardelijk voor het behalen van één van de beroepskwalificaties die in het vakbekwaamheidsbouwwerk zijn uitgewerkt⁴. Het is efficiënt om voor alle modules generieke elementen op het vlak van kennis en vaardigheden te benoemen, die maar één keer aangetoond hoeven te worden met een examen. Mede om deze reden heeft de module Basis een status aparte binnen het modulaire bouwwerk. Als uitgangspunt is een eerstelijns medewerker genomen, die als eerste de klant ontvangt; persoonlijk, virtueel of telefonisch. De medewerker zal, als deze eenmaal ervaring heeft opgedaan in de financiële dienstverlening, na de module Basis via andere modules verder uitgroeien tot adviseur in één van de beroepskolommen.

Inhoud van de module Basis

De module Basis bestaat grotendeels uit basale onderwerpen (een soort eerste kennismaking) die voor alle financiële dienstverleners nuttig zijn om te kunnen en te kennen. De onderwerpen bestaan ruwweg uit:

- De ordening in de financiële markt (bijvoorbeeld wat is de rol van DNB, AFM, uitleg distributieketen);
- Nederlandse wet- en regelgeving gerelateerd aan de financiële wereld (bijvoorbeeld hoe komt een geldige (verzekerings-)overeenkomst tot stand?);
- Elementaire verzekeringskennis (bijvoorbeeld wet grote aantallen, waaruit bestaat een verzekeringspremie, wat is een polis?);

³ Behalve voor de adviseur Zorg

⁴ idem

- Elementaire bankkennis (bijvoorbeeld wat is verschil tussen beleggen, sparen en investeren, wat is een verdachte transactie?);
- Algemene vaardigheden (bijvoorbeeld eenvoudige berekeningen maken⁵, financiële overeenkomst vastleggen).

Deze kennis wordt dus al voorondersteld als een adviseur begint met een hogere module in de beroepskwalificatiekolom. Dat houdt in dat een generalist (d.w.z. iemand met meerdere beroepskwalificaties) deze onderwerpen maar een keer tegenkomt omdat een groot deel van deze module is opgenomen in de andere modules.

Voorts bevat de module Basis een aantal onderwerpen, die een aantal basis elementen betreffen van alle Wft modules in brede zin, bijvoorbeeld:

- de functie van het BKR (module consumptief krediet);
- de meest voorkomende vormen van hypotheek (module hypothecair krediet);
- de rangorde in de beleggingscategorieën op basis van risico (module vermogen);
- kenmerken van een pensioenfonds (module pensioen);
- de meest voorkomende inkomensverzekeringen (module inkomen).

De keuze is hier mede gemaakt, opdat een financiële medewerker globaal op de hoogte is van de werkzaamheden van de meest voorkomende soorten financiële dienstverleners in de markt, zodat een adviseur de klant op een correcte manier kan doorverwijzen. Het bewust maken van de eigen grenzen en het tegelijkertijd juist een financieel dienstverlener over de eigen grenzen laten kijken, heeft als belangrijke functie te voorkomen dat een klant door de verkeerde adviseur wordt geadviseerd. De doorverwijzingsfunctie speelde en speelt een belangrijke rol bij het centraal stellen van de klant.

⁵ In het rapport komt naar voren dat men de vaardigheid rekenen achterhaald of niet modern vindt. Het CDFD is het daarmee niet eens; als men weet hoe een berekening tot stand komt leidt dat tot inzicht in de materie zelf. Het drukken op een knop leidt niet tot enig inzicht in de materie. Bijvoorbeeld in toetsterm 2a.1 module Basis, staat ook in de toelichting van de toetsterm “in de praktijk zijn dit soort berekeningen geautomatiseerd. De kandidaat moet de berekening kunnen uitleggen aan de klant”.

Een berekening maken is dus een procedure om tot inzicht te komen. Voor het optellen en aftrekken, vermenigvuldigen en delen heeft men een rekenmachine ter beschikking op het examen.

4. Onderzoek door Ecorys: het rapport

4.1 Waarom Ecorys?

Het College heeft onderzoeksbureau Ecorys⁶ verzocht een analyse uit te voeren van de modulestructuur van het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk om na te gaan of het nog voldoet aan de uitgangspunten/doelstelling bij de introductie daarvan. Het CDFD heeft hiervoor een onafhankelijke partij ingeschakeld om de onafhankelijkheid en voldoende extern perspectief in het onderzoek te waarborgen.

Aan Ecorys is de volgende onderzoeksopdracht verstrekt:

1. Welke ontwikkelingen hebben zich sinds 2014 voorgedaan die van invloed zijn op de (structuur van) de financiële beroepen?
2. Leidt dit tot wijzigingen in de financiële beroepen?
3. Wat betekenen de uitkomsten van onderzoeksvragen 1 en 2 voor het vakbekwaamheidsbouwwerk?

Het rapport fungeert als belangrijk vertrekpunt voor dit CDFD-advies.

4.2 Bevindingen Ecorys

Op 2 juni 2017 (zie bijlage 2) heeft Ecorys zijn bevindingen aangeboden aan het CDFD in het rapport genaamd: “Analyse vakbekwaamheid financiële dienstverlening” (verder “het rapport” te noemen).

Ecorys identificeert in de omgevingsanalyse (hoofdstuk 3 van het rapport) vier groepen factoren die van invloed kunnen zijn op het vakbekwaamheidsbouwwerk:

- Politieke omgevingsfactoren (bijvoorbeeld wet- en regelgeving);
- Economische omgevingsfactoren (bijvoorbeeld groei van de economie, arbeidsmarktontwikkelingen);
- Sociaal-culturele omgevingsfactoren (bijvoorbeeld sociale factoren, zoals consumentengedrag);
- Technologische omgevingsfactoren (bijvoorbeeld robotisering en automatisering).

Bij deze groepen van factoren gaat het om consequenties van:

- geautomatiseerd advies (impact voor de modulestructuur nog niet in te schatten);
- Europese wetgeving (Nederlandse bouwwerk voldeed al of zelfregulering);
- het niet onder de Wet financieel toezicht (Wft) vallen van bepaalde beroepen (niet vergunningplichtig);

⁶ Ecorys is geen marktpartij en staat daarom neutraal en onbevangen tegen over het onderwerp

- arbeidsmarktontwikkelingen (de werkgelegenheid is fors gedaald, minder instroom, verhoging arbeidsproductiviteit door technologische ontwikkelingen);
- verandering van beroepen (minder werk op MBO niveau);
- toetreding nieuwe partijen;
- cultuurveranderingen binnen de financiële sector (het klantbelang lijkt centraler te staan);
- de technologische omgevingsfactoren (digitalisering/internet heeft invloed op gehele proces, geautomatiseerd advies, execution only (klant koopt zelf financieel product zonder daarover advies in te winnen) FinTech (zal grote invloed kunnen hebben op de financieel adviseur door wijzigingen in distributiekanaal).

Ecorys heeft 25 belangrijke stakeholders geïnterviewd. De resultaten daarvan staan in hoofdstuk 5 van het rapport beschreven.

4.3 Beantwoording Ecorys van de onderzoeksvragen

Uit het rapport komt ten aanzien van de drie onderzoeksvragen genoemd in paragraaf 4.1 het volgende naar voren:

Ad vraag 1: Welke ontwikkelingen hebben zich sinds 2014 voorgedaan die van invloed zijn op de (structuur van) de financiële beroepen?

Volgens Ecorys wilden de stakeholders graag ingaan op de ontwikkelingen in de financiële sector en het werk van financieel adviseurs, maar vonden zij het lastig om de invloed van de ontwikkelingen op het bouwwerk heel direct te benoemen.⁷ De financiële sector heeft zich desalniettemin ingespannen om suggesties tot verbetering of veranderingen voor te leggen aan Ecorys.

Ad vraag 2: Leidt dit tot wijzigingen in de financiële beroepen?

Ecorys concludeert dat:

- de communicatie van persoonlijke - naar digitale communicatie verschuift;
- multichanneling⁸ meer vraagt van de adviseur;
- administratieve taken afnemen;
- adviestaken toenemen;
- overdiplomering aan de orde is doordat adviseurs voor de zekerheid Wft diploma's halen;
- zowel de tendens van generalisatie als die van specialisatie waarneembaar is.

Respondenten zien niet zozeer nieuwe beroepen of beroepsgroepen ontstaan, maar wel nieuwe spelers die de markt betreden of andere bedrijven waarin de beroepen opereren.

⁷ Pag. 47

⁸ Multichanneling houdt in dat de adviseur via meerdere communicatiemiddelen externe contacten heeft

Ad vraag 3: Wat betekenen de uitkomsten van onderzoeksvragen 1 en 2 voor het vakbekwaamheidsbouwwerk?

Ecorys concludeert dat de respondenten in het algemeen de modulestructuur van het bouwwerk willen behouden. De meeste respondenten zijn weliswaar niet volledig tevreden met de invulling, opbouw, relevantie en flexibiliteit van het bouwwerk, maar zien tevens in dat grote veranderingen een te grote inbreuk zouden zijn op het vakbekwaamheidsbouwwerk zoals dat nu functioneert. Tevens stelt Ecorys dat het goed is om te realiseren dat een vakbekwaamheidsbouwwerk met bijbehorende eind- en toetstermen nooit aan alle wensen van alle gesignaleerde knelpunten door de vele stakeholders in het veld (bijvoorbeeld brede beroepskwalificatie onderhouden terwijl een adviseur werkt op een beperkt onderdeel daarvan). Dat realiseert een groot deel van de marktpartijen zich ook. Het CDFD zal in het volgende hoofdstuk op de bevindingen van Ecorys ingaan.

5. Afweging en beoordeling CDFD

5.1 Verdeling aanbevelingen Ecorys in categorieën

Uit het rapport komt een aantal algemene marktontwikkelingen naar voren. Niet alle daarop gebaseerde aanbevelingen hebben betrekking op het eigenlijke doel van het onderzoek. Het CDFD heeft de aanbevelingen uit het rapport gedestilleerd⁹ die beschreven staan in hoofdstuk 6 van het Ecorys-rapport. Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op zowel de eigen omgevingsanalyse van Ecorys als op de interviews van Ecorys met stakeholders. In de omgevingsanalyse heeft Ecorys met name trends en daaruit voortvloeiende wijzigingen vastgesteld. Uit de interviews met stakeholders heeft Ecorys meer concrete aanbevelingen opgehaald. De aanbevelingen die Ecorys in het rapport heeft opgenomen variëren hierdoor tussen abstract en heel concreet.

De aanbevelingen heeft het CDFD verdeeld over drie hoofdcategorieën:

- A. Aanbevelingen voor de modulestructuur;
- B. Aanbevelingen voor de inhoud van de Wft-examens;
- C. Overige aanbevelingen.

Categorie A: aanbevelingen voor de modulestructuur
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het volgen van een hele module is te belastend. Introductie van deel- of light modules of opknippen bestaande modules is gewenst. 2. Generalistische beroepskwalificatie koppelen aan de Basismodule t.b.v. degenen die op het snijvlak van adviseren en informeren werkzaam zijn. 3. Splitsing van modules en/of beroepskwalificaties op opleidingsniveau. 4. Module en/of beroepskwalificatie baseren op life events.

Categorie B: aanbevelingen voor de inhoud van de Wft-examens
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitbreiding vaardighedendeel in de module Basis (dilemma's integriteit steviger aanzetten, zwaardere communicatieve eigenschappen, meer ict-wijsheid). 2. Meer aandacht voor digitale vaardigheden vooral in de module Basis i.v.m. zorgplicht adviseur. 3. Behoud onderwerp uitvaart in de module Vermogen, maar wel meer aandacht voor uitvaartverzekeringen in het examen Vermogen. 4. Aandacht voor kredietverzekeringen en co-assurantie in het examen Schadeverzekeringen Zakelijk.

⁹ De opgehaalde reacties zijn vrij gedetailleerd en gefragmenteerd, het is niet mogelijk om op alle gedetailleerde reacties in te gaan.

Categorie C: Overige aanbevelingen

1. Beter communiceren over de eind- en toetstermen.
2. Inspanningen doorontwikkelingen vooral op consumentdeel concentreren (niet zozeer business to business).
3. Verplicht volgen van vaardigheidstrainingen.
4. Prosumers in Wft.
5. Toekomstvisie ontwikkelen m.b.t. execution only.
6. Vakbekwaamheid van bots (vakbekwaamheidseisen stellen aan de aanbieders van bots).
7. Deel van de ontwikkelingen in PE door bedrijven zelf laten invullen.

5.2 Wegingscriteria

De aanbevelingen uit categorie A hebben rechtstreeks verband met het doel van de analyse¹⁰ en zijn voor het CDFD-advies het meest relevant.

Het CDFD heeft de aanbevelingen van deze categorie bestudeerd op basis van de onderstaande wegingscriteria. De totaalscore fungeerde voor het College als een belangrijk hulpmiddel bij de afweging of een bepaalde aanbeveling al dan niet zou moeten worden opgevolgd.

De wegingcriteria zijn:

1. Wenselijkheid vanuit het klantbelang;
2. Betere aansluiting bij de (gemiddelde) adviespraktijk;
3. Financiële impact;
4. Voor-/nadeel voor (groep van) adviseurs;
5. Uitvoerbaarheid;
6. Transparantie;
7. Passendheid binnen de Wet financieel toezicht (Wft)/het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo);
8. Bevordering doelmatigheid/efficiency.

Uitleg wegingscriteria

Ad 1. Wenselijkheid vanuit het klantbelang

Indien een wijziging het klantbelang bevordert, dan zal dit positief meewegen in het eindoordeel.

¹⁰ Is de huidige Wft-beroepskwalificatiestructuur voldoende herkenbaar ?

Ad 2. Betere aansluiting bij de (gemiddelde) adviespraktijk

Indien het doorvoeren van een wijziging ervoor zorgt dat een module of beroepskwalificatie beter aansluit bij de gemiddelde adviespraktijk dan zal dit positief meewegen in het eindoordeel.

Ad 3. Financiële impact

Het uitgangspunt voor de centrale examinering is dat de uitgaven moeten worden gedekt met de inkomsten uit de leges die exameninstututen per afgenomen examen afdragen aan de Staat¹¹. Het kostenaspect is daarom belangrijk bij de afweging om een suggestie al dan niet over te nemen. Als de uitgaven stijgen zal ook het legestarfief moeten stijgen.

Indien het doorvoeren van een wijziging er voor zorgt dat de kosten dalen, dan zal dit positief meewegen in het eindoordeel.

Ad 4. Voor/nadeel voor (groep van) adviseurs

Een wijziging kan voor het ene type adviseur een voordeel betekenen, maar voor een ander type adviseur een nadeel. Als de wijziging voordeel voor een relatief grote groep adviseurs oplevert en het nadeel zich beperkt tot een relatief kleine groep, dan heeft de voorgestelde wijziging op dit onderdeel een positief effect.

Ad 5. Uitvoerbaarheid

Het CDFD hecht eraan dat de werkzaamheden, ook voor mede uitvoerder DUO, goed uitvoerbaar zijn; een complexer systeem zal tot meer bureaucratie en meer behoefte aan informatie, begeleiding en communicatie leiden. En dat leidt weer tot vertragingen en/of meer kosten, zoals uitbreiding van het stafbureau om de markt vlot en correct te bedienen en noodzakelijke investeringen in ict.

Indien het doorvoeren van een wijziging er voor zorgt dat de uitvoerbaarheid gelijk blijft of verbetert, dan zal dit positief meewegen in het eindoordeel.

Ad 6. Transparantie

De markt heeft baat bij een transparant Wft-diplomastelstel. Diplomahouders, werkgevers en de klant moeten op een eenvoudige wijze kunnen doorgronden of de vakbekwaamheid is geborgd of niet. Een overzichtelijk en bestendig vakbekwaamheidsbouwwerk, met uniforme diploma's dat niet voortdurend aan wijzigingen onderhevig is, draagt bij aan een stelsel dat vertrouwen geeft. Indien het doorvoeren van een wijziging er voor zorgt dat de transparantie gelijk blijft of verbetert, dan zal dit positief meewegen in het eindoordeel.

¹¹ Het inhoudelijk beheer van de centrale Wft-examinering is gemandateerd aan het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) en het functionele en technische beheer is gemandateerd aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Ad 7. Passendheid binnen de Wft/het Bgfo

Het CDFD gaat uit van de reikwijdte van art. 7 Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgfo). Dit artikel luidt:

Werknemers en andere natuurlijke personen die zich onder verantwoordelijkheid van een financiële dienstverlener bezighouden met betrekking tot een in tabel 1 genoemd onderwerp, beschikken daartoe over het ingevolge die tabel vereiste diploma.

Tabel 1. Vereiste diploma's bij advisering		
Onderwerp:	Vereist diploma:	Modules:
Basis	Adviseur basis	- Basis
Consumptief krediet	Adviseur consumptief krediet	- Basis - Consumptief krediet
Schadeverzekering Particulier	Adviseur schadeverzekering Particulier	- Basis - Schadeverzekeringen particulier
Schadeverzekering zakelijk	Adviseur schadeverzekering zakelijk	- Basis - Schadeverzekeringen particulier - Schadeverzekeringen zakelijk
Zorgverzekering	Adviseur zorgverzekering	- Zorgverzekeringen
Vermogen	Adviseur vermogen	- Basis - Vermogen
Inkomensverzekering	Adviseur inkomen	- Basis - Inkomen
Hypotheccair krediet	Adviseur hypotheccair krediet	- Basis - Vermogen - Hypotheccair krediet
Pensioen	Adviseur pensioen	- Basis - Vermogen

Alle financiële dienstverleners dienen vakbekwaam te zijn voor de werkzaamheden die zij verrichten. Slechts bepaalde doelgroepen binnen de financiële dienstverleners dienen hun vakbekwaamheid aan te tonen met een Wft-diploma. Het Wft vakbewaamheidsbouwwerk (beroepskwalificatiestelsel) is van toepassing op de adviseur¹², niet op een informerende klantmedewerker, baliemedewerker of backoffice medewerker. Indien een wijziging past

¹² Een adviseur in de zin van de Wft is iemand die een specifiek product aanbeveelt aan een specifiek persoon

binnen de wet- en regelgeving, of via een bescheiden aanpassing is door te voeren, dan zal dit positief meewegen in het eindoordeel.

Ad 8. Bevordering doelmatigheid/efficiency

Met doelmatigheid wordt bedoeld dat idealiter een doel bereikt moet worden met zo weinig mogelijk menskracht en middelen. Doelmatigheid ('efficiency') geeft dus de verhouding aan tussen het bereiken van een resultaat en de daarvoor gebruikte hoeveelheid menskracht en middelen. Als de wijziging de doelmatigheid verhoogt, dan heeft de voorgestelde wijziging op dit onderdeel een positief effect.

Bij categorie A wordt per aanbeveling een overzicht "score wegingscriteria" opgenomen.

5.3 Waardering aanbevelingen categorie A: de modulestructuur

Categorie A: aanbeveling m.b.t. de modulestructuur
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het volgen van een hele module is te belastend. Introductie van deel- of light modules of opknippen bestaande modules is gewenst. 2. Generalistische beroepskwalificatie koppelen aan de Basismodule t.b.v. degenen die op het snijvlak van adviseren en informeren werkzaam zijn. 3. Splitsing van modules en/of beroepskwalificaties naar opleidingsniveau. 4. Module en/of beroepskwalificatie baseren op life events.

A1: introductie deel- of light modules

Het CDFD constateert dat sprake is van twee typen wensen. De adviseurs met een brede beroepspraktijk gericht op integrale advisering (generalisten) hebben een voorkeur voor zo min mogelijk aparte modules en/of beroepskwalificaties. De adviseurs met een specialistische beroepspraktijk en de adviseurs die slechts een deel van een bepaald adviestraject doen prefereren een eigen (herkenbare) beroepskwalificatie, dan wel een eigen module of een deel van een bestaande module.

Minder of meer modules?

Het terugdringen van het aantal modules (en dus minder examens) dan wel beroepskwalificaties levert een nadeel op voor specialisten omdat deze dan geconfronteerd worden met meer ballast. Een voorbeeld hiervan zou kunnen zijn het weer samenvoegen van de modules Schade Particulier, Schade Zakelijk, Inkomen en Zorg tot de module Schadeverzekeringen. Deze verandering vinden generalisten prettig omdat zij dan slechts één examen zouden hoeven afleggen in plaats van vier. Specialisten vinden dit niet prettig, omdat zij bijvoorbeeld alleen in zorgverzekeringen adviseren. In examens moeten adviseurs dan vragen beantwoorden over onderwerpen die ze in de eigen beroepspraktijk niet tegenkomen.

Bij het invoeren van een dergelijk systeem zouden de houders van eerdergenoemde diploma's allemaal een of meerdere inhaalprogramma's moeten afleggen.

Specialisten, dat wil zeggen mensen die op één vakgebied diepgaand werkzaam zijn of slechts een deel van de werkzaamheden van de adviseur uitoefenen (bijvoorbeeld een informant), vinden het volgen van een hele (omvangrijke all-in) module te belastend en/of te weinigzeggend. Zij prefereren ofwel een zwaardere diepgaande eigen module, zonder te worden belast met andere onderwerpen (deze groep wenst een deelmodule) of juist een lichtere variant (light module). De eerste groep bestaat uit adviseurs die slechts één of twee taken uitoefenen. De tweede groep bestaat uit personen die alleen informeren zonder over een bepaald product te adviseren.

Uitvoeringstechnisch (zowel juridisch als toetstechnisch) zijn deelmodules, light modules, en specialistische modules te beschouwen als extra modules die dezelfde kostenposten, controleregimes en inspanningen met zich meebrengen als de huidige.

De volgende concrete suggesties zijn gedaan door bepaalde stakeholders;

- I. Module Inkomen splitsen in Module Inkomen Collectief en Module Inkomen Individueel;
- II. Module Vermogen splitsen in Leven en Beleggen;
- III. Twee integrale beroepskwalificaties creëren: Zakelijk en Particulier¹³.

Ad I. Module Inkomen splitsen in Collectief en Individueel

Uit het Ecorys-rapport en de gesprekken die het CDFD met een aantal stakeholders heeft gevoerd, komt een gemengd beeld naar voren. Er zijn enerzijds stakeholders die graag de module opgesplitst willen zien, omdat adviseurs de studielast te hoog vinden of omdat adviseurs slechts een deel van de module tot hun werkterrein rekenen. Anderzijds zijn er stakeholders die aangeven dat te veel versplintering ertoe zal leiden dat een adviseur niet meer de juiste dwarsverbanden kan leggen binnen het domein als een adviseur slechts een onderdeel beheerst. Dat zou een nadeel voor de klant kunnen inhouden.

Ad II. Module Vermogen splitsen in Leven en Beleggen

Volgens een keurmerkorganisatie worden in het huidige hypotheekklimaat weinig hypotheeklen met een beleggingscomponent afgesloten. Uit de gesprekken die het CDFD hierover heeft gevoerd met een aantal stakeholders blijkt dat de meningen hierover verdeeld zijn. Zo is door de AFM, intermediaire organisaties en opleiders gesteld dat het te vroeg is om te concluderen dat geen kennis meer over beleggingscomponenten of beleggingsproducten noodzakelijk is voor deze specifieke adviseur. Er zijn nog hypotheeklen die in het verleden afgesloten zijn met een beleggingscomponent. Deze hypotheeklen moeten opnieuw worden bekeken in het kader van (mogelijke) oversluiting en het normale beheer. Bovendien valt geenszins uit te sluiten

¹³ Vergelijkbaar met diploma Assurantiebemiddeling B van voor 1 oktober 2007.

dat in de nabije toekomst beleggingscomponenten weer aan de orde zijn. Van consensus op dit punt is dus geen sprake. Beleggen is volgens meerdere deskundigen een wezenlijk onderdeel van de module vermogen.

Opgemerkt wordt dat de AFM eisen stelt aan een financieel dienstverlener bij de aanvraag van Wft-vergunning, waaronder die van vakbekwaamheid. In het vorige hoofdstuk is aangegeven voor welke activiteit een Wft-vergunning nodig is en welk Wft-diploma een financieel adviseur daarvoor dient te bezitten. Een gefragmenteerd - of detaillistisch Wft-bouwwerk zal er toe leiden dat het lastiger wordt voor de AFM om toezicht te houden: de grensgebieden nemen dan toe. Bij verdergaande opdeling van de modules zou een adviseur navenant meer vergunningen moeten hebben: vergunning adviseur Inkomen Collectief, Inkomen Individueel, Kredietverzekeringen, Pensioenen DGA etc. Ook dat zou van de AFM meer communicatie, aanpassingen in ict, mogelijke toename bezwaar- en beroepszaken, begeleiding vergunninghouders in spe en intensivering van het toezicht vergen. Tevens zouden de kosten toenemen, niet alleen voor de AFM maar ook voor de financieel ondernemers, omdat zij risico's zullen willen uitsluiten en meerdere vergunningen aan zullen vragen. Mogelijk gaan zij voor de zekerheid ook meer diploma's halen.

Stakeholders zijn verdeeld over het onderwerp splitsing of introductie van een module. In het kader van de transparantie en kosten zijn de meeste stakeholders van mening dat niet te veel modules en/of beroepskwalificaties opgenomen moeten worden in het bouwwerk (geen "woud van modules"). Adviseurs zijn dan minder goed in staat om de (juiste) dwarsverbanden te zien. Een adviseur bouwt slechts op een heel klein vakgebied expertise op en moet daardoor veel sneller doorverwijzen.

Ad III. Twee beroepskwalificaties Particulier en Zakelijk

Om een valide examen samen te stellen is het belangrijk om een specifiek meetdoel te hebben. Op het moment dat er teveel onderwerpen moeten worden bevraagd wordt de samenstelling van het examen willekeurig. Er valt dan geen valide examen te maken. Het is niet zonder redenen dat de examens in het voortgezet onderwijs voor ieder vak een apart onderdeel kennen.

Scores wegingscriteria aanbeveling A1: introductie van deel- of lightmodules of opknippen van bestaande modules

1. Wenselijkheid vanuit klantbelang

In het verleden zijn nieuwe specialistische modules ingevoerd omdat het klantbelang een grote rol speelde en de complexiteit van de onderwerpen toenam. Voorbeelden hiervan zijn de modules Inkomen en Pensioen. Onderzoeken van de AFM hadden destijds uitgewezen dat de kwaliteit van de advisering op deze gebieden vaak onder de maat was, omdat de juiste kennis en/of vaardigheden ontbraken. De klant kon hierdoor ernstig gedupeerd worden. Op dit

moment zijn er geen situaties bekend die tot invoering van andere modules of beroepskwalificaties nopen. Daarnaast zal een te grote versplintering van modules op deelniveau vaak niet in het belang van de klant zijn. Als een adviseur een te klein deel beheerst van een bepaald vakgebied, zal deze niet langer goed in staat zijn om dwarsverbanden op één vakgebied te leggen en zal de adviseur moeten doorverwijzen naar een andere financieel dienstverlener.

2. Betere aansluiting (gemiddelde) adviespraktijk

Een wijziging in de modulestructuur, zoals een deelmodule (of opsplitsing) zal kunnen leiden tot een betere aansluiting op de (gemiddelde) adviespraktijk van met name specialisten. Een wijziging kan echter eveneens leiden tot een slechtere aansluiting bij de gemiddelde adviespraktijk van een generalist. Omgekeerd geldt dat ook: samenvoeging van beroepskwalificaties of modules zal nadelig zijn voor specialisten.

3. Financiële impact

Aan het instellen en onderhouden van een module zijn naast eenmalige op- en inrichtingskosten ook vaste - en variabele kosten verbonden. De kosten bestaan ruwweg uit:

- het (eenmalig) construeren van nieuwe eind- en toetstermen door een commissie van inhoudelijk deskundigen en toetsdeskundigen t.b.v. de nieuwe module;
- het (eenmalig) nalopen van alle bestaande eind- en toetstermen in het huidige bouwwerk die gewijzigd moeten worden door introductie van de nieuwe module (inhoudelijk, toetstechnisch, taaltechnisch en juridisch);
- het wijzigen van de diplomamatrix van DUO en het (technisch) aanpassen van de centrale examenbank (eenmalig);
- het opstellen van een toetsmatrijs en het wijzigen van een of meer bestaande toetsmatrijzen (eenmalig);
- het (mogelijk) inrichten van een inhaalprogramma (eenmalig);
- voorlichting over de nieuwe module en de gevolgen voor de rest van het bouwwerk naar de markt (eenmalig);
- het aanvullen van de centrale examenbank met examenvragen door itemauteurs;
- het (inhoudelijk) controleren van de examenvragen door externe onafhankelijke adviseurs op de inhoud;
- het toets- en taaltechnisch controleren van de examenvragen door toetsdeskundig adviseurs;
- het (inhoudelijk) screenen van de examenvragen door externe screeners;
- het jaarlijkse PE-onderhoud van de examenvragen door inhoudsdeskundigen en toetsdeskundigen.

Gemiddeld bedragen de kosten voor het oprichten van een nieuwe module circa €100.000 en voor het jaarlijks onderhoud per module circa €30.000.

4. Voor/nadeel voor (groep van) adviseurs

Invoering van een deelmodule is voordelig voor een kleine groep specialisten, maar nadelig voor specialisten die een geheel vakdomein beheersen en voor generalisten of “integralen”. Omgekeerd zullen minder en daardoor grotere modules en/of beroepskwalificaties in het nadeel zijn van specialisten.

5. Uitvoerbaarheid

Het uitvoeren van een systeem met extra soorten modules zal tot meer behoefte aan informatie, begeleiding en communicatie leiden. Op zijn beurt leidt dat weer tot vertragingen en/of meer kosten, zoals uitbreiding van het stafbureau om de markt vlot en correct te bedienen en noodzakelijke investeringen in ict te doen.

6. Transparantie

De introductie van extra soorten modules maakt het Wft-diplomastelsel minder transparant.

7. Passendheid binnen de Wft/het Bgfo

De modulestructuur van de beroepskwalificaties is wettelijk verankerd in het Bgfo.

Aanpassingen moeten dan ook via een wetswijziging tot stand komen, zoals een splitsing van een module of het instellen van een nieuwe module. Het College zal een wijziging daarvan pas adviseren als deze gebaseerd is op een bestendige ontwikkeling en als sprake is van een wens die breed gedragen wordt door de markt. Daarvan is geen sprake.

Een andere, meer principiële wijziging is om diploma-eisen uit te breiden naar niet-adviseurs zoals informerende medewerkers (light-modules). Deze vallen buiten de reikwijdte van het Wft- diploma stelsel en daarmee ook buiten de scope van dit advies.

8. Bevordering doelmatigheid/efficiency

Het instellen van deel- of lightmodules scoort vanuit het oogpunt van doelmatigheid laag. Het zal veel tijd, geld en inspanning kosten om meer modules te beheren terwijl het rendement beperkt zal zijn (voordeel voor een kleine groep adviseurs).

Criteria (op A1)			
Wenselijkheid vanuit klantbelang	-		
Betere aansluiting gem. adviespraktijk		+/-	
Financiële impact	-		
Voor of nadeel (groep van) adviseurs	-		
Uitvoerbaarheid	-		
Transparantie	-		
Passendheid binnen Wft/Bgfo	-		
Bevordering doelmatigheid/efficiency	-		

Betekenis scores:

- + (gunstig)
- (ongunstig)
- +/- (neutraal)

Conclusie: Het College adviseert de minister van Financiën om geen deel-of light modules toe te voegen en om bestaande modules niet op te knippen.

Scores wegingscriteria aanbeveling A2: basismodule als generalistische beroepskwalificatie voor mensen die werken op het snijvlak van informeren en adviseren.

Achtergrond van deze aanbeveling is dat er behoefte is aan een volwaardige generalistische beroepsmodule voor medewerkers die op het snijvlak werken tussen informeren en adviseren. Deze zouden dan kunnen adviseren zonder te beschikken over een specifieke beroepskwalificatie.

In paragraaf 4.2 heeft het College toegelicht wat de speciale positie is van de module Basis. In dat licht is het niet zinvol om de module Basis te verzwaren of te verlichten. Wat voor de ene groep voordelig is, is een nadeel voor de andere. Daarnaast meent het College dat het in ieder geval niet opportuun is om de module Basis zodanig uit te breiden of aan te passen dat informanten de module kunnen gebruiken om hun werkzaamheden uit te oefenen of om beperkt te kunnen adviseren. Het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk is toegeschreven op de adviseur, die diplomaplichtig is. Andere functionarissen zijn vrij om hun vakbekwaamheid op een andere wijze in te vullen.

Scores wegingscriteria aanbeveling A2

1. Wenselijkheid vanuit klantbelang

De bescherming van de klant verslechtert als hij advies krijgt van een adviseur die van alle terreinen iets weet zonder te beschikken over een specifieke beroepskwalificatie.

2. Betere aansluiting bij de gemiddelde adviespraktijk

Medewerkers die nu klanten informeren mogen niet over producten adviseren. Er kan en mag dus geen adviespraktijk zijn.

3. Financiële impact

Het voorstel komt de facto neer op de constructie van een nieuwe beroepskwalificatie. Dit vergt extra investeringen en uitgaven voor het beheer.

4. Voor/ nadeel voor (groep van) adviseurs

Het voorstel raakt alle adviseurs die beschikken over beroepskwalificaties waarmee zij klanten mogen adviseren. Zij raken mogelijk advieswerk kwijt aan adviseurs die met alleen de “basismodule/generalistische beroepskwalificatie” op hun terrein gaan adviseren.

5. Uitvoerbaarheid

Het voorstel is slecht uitvoerbaar. Het zou vergen dat de modulestructuur zowel gericht is op adviseurs als op informanten die een beetje adviseren.

6. Transparantie

De modulestructuur is toegeschreven op de adviseur, die diplomaplichtig is. Andere functionarissen zijn vrij om hun vakbekwaamheid op een andere wijze in te vullen. De transparantie verslechtert als deze twee vormen van vakbekwaamheid gemengd worden.

7. Passendheid binnen de Wft/het Bgfo

Het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk is bedoeld voor de adviseur, niet voor andere functionarissen in de financiële dienstverleningswereld. Diploma-eisen formuleren voor andere soorten functionarissen is niet aan de orde.

8. Bevordering doelmatigheid/efficiency

Het voorstel verslechtert de doelmatigheid. Het zal extra tijd, geld en inspanning kosten om een dergelijke beroepskwalificatie te maken terwijl de doelgroep van financieel adviseurs er niet van profiteert.

Criteria (op A2)			
Wenselijkheid vanuit klantbelang	-		
Betere aansluiting gem. adviespraktijk	-		
Financiële impact	-		
Voor of nadeel (groep van) adviseurs	-		
Uitvoerbaarheid	-		
Transparantie	-		
Passendheid binnen Wft/Bgfo	-		
Bevordering doelmatigheid/efficiency	-		

Het College constateert wel dat de titel “adviseur Basis” blijkbaar verwarring oplevert. Terecht stelt de markt dat het diploma “adviseur Basis” geen bevoegdheid oplevert tot het uitoefenen van een adviseursfunctie. Er bestaat ook geen Wft vergunning Basis¹⁴. Tevens kan worden vastgesteld dat veel mensen die niet als adviseur werkzaam zijn dit diploma halen hoewel daartoe geen wettelijke verplichting bestaat. Uit de huidige gegevens¹⁵ komt naar voren dat er circa 20.000 diplomahouders Basis zijn die waarschijnlijk geen adviseur worden. Stakeholders geven aan dat Wft Basis de plaats heeft ingenomen van deelopleidingen die vroeger door bijvoorbeeld banken en verzekeraars zelf werden verzorgd.

Het diploma wordt in zijn algemeenheid gewaardeerd als een introductie of kennismaking met de financiële wereld. De module Basis wordt door een breed palet van medewerkers als zodanig gebruikt, variërend van baliemedewerkers tot algemeen directeuren.

Gelet op het bovenstaande *adviseert het College de minister van Financiën om de benaming “adviseur” bij de beroepskwalificatie Adviseur Basis in het Bgfo te schrappen en uitsluitend van de module Basis te spreken.*

Dit betekent ook dat de geldigheid van de module Basis niet meer via PE bijgehouden hoeft te worden. Immers, modules behoeven niet met PE-examens te worden bijgehouden, alleen beroepskwalificaties. Bijkomend effect is dat het de diplomahouders en hun werkgevers kosten bespaart, in die zin, dat ze dit diploma niet meer hoeven te onderhouden: geen PE Basis examens, geen PE-opleiding en geen verletkosten.¹⁶ Diegenen die de module Basis hebben behaald en niet de intentie hebben om door te gaan voor een adviseursfunctie, zullen via “permanent actueel” de kennis onderhouden voor hun specifieke (niet-advies) functie.

¹⁴ Oorspronkelijk was dit ten tijde van de introductie van het Wft stelsel wel aan de orde geweest om aan Basis een vergunningplichtige activiteit te koppelen (openen van spaarrekeningen e.d.)

¹⁵ Survey monkey, de CDFD-enquete die de examenkandidaten na afloop van een examen kunnen invullen

¹⁶ Ook hier geldt: elk voordeel heeft zijn nadeel, minder examens, hogere leges per examen.

Diegenen die de module Basis als opstap gebruiken voor een hogere beroepskwalificatie zullen de voor hun specifieke onderwerpen bijhouden door permanent actueel te zijn. Heeft een adviseur eenmaal een adviseursdiploma gehaald dan worden in de PE-examens alle onderliggende modules getoetst inclusief de module Basis.

Scores wegingscriteria op aanbeveling A3: splitsing van modules en/of beroepskwalificaties op opleidingsniveau

Het College heeft kennisgenomen van het arbeidsmarktperspectief dat Ecorys schetst en de daarop gebaseerde aanbeveling. Ecorys voorziet dat het middensegment zal verdwijnen door de toenemende automatisering. Er resteren volgens Ecorys voor zowel de onderkant van de markt relatief veel werkzaamheden (bijvoorbeeld data-invoer) als aan de bovenkant (meer behoefte aan hoogwaardig advies).

Uit de gesprekken van het CDFD met de stakeholders blijkt dat de meesten geen heil zien in splitsing van Beroepskwalificaties naar opleidingsniveaus. Het eenvoudige advieswerk vervalt volgens hen in toenemende mate. Bovendien doet de klant invoerwerk van allerlei klantgegevens steeds vaker zelf. Gelet hierop zal de gemiddelde beroepspraktijk in de toekomst vooral betrekking hebben op de complexere producten en klantvragen. Het noodzakelijke wettelijke minimumniveau van de Wft zal daarmee naar verwachting verschuiven richting HBO- en WO-niveau.

Scores wegingscriteria A3

1. Wenselijkheid vanuit klantbelang.

Voor de klant zal het niet (altijd) duidelijk zijn wat het opleidingsniveau is van de adviseur die hij voor zich heeft en welke soort adviezen de adviseur mag geven. De bescherming van de klant is hier niet bij gebaat.

2. Betere aansluiting (gemiddelde) adviespraktijk

De Staat borgt wettelijk uitsluitend het minimumniveau. Al naar gelang de maatschappelijke ontwikkelingen in de financiële dienstverlening kan dat omhoog of omlaag gaan. Volgens de meeste stakeholders stijgt het benodigde opleidingsniveau per gemiddelde beroepspraktijk. Er is geen behoefte aan splitsing van niveaus.

3. Financiële impact

Indien het CDFD 18×3 (vanwege 3 niveaus) = 54 examens gaat maken en onderhouden dan zullen de kosten van het CDFD grofweg van €0,5 mln. naar €1,6 mln. stijgen, nog los van de kosten van DUO. Het legestartief zal om die reden dan fors moeten stijgen.

4. Voor/nadeel voor (groep van) adviseurs

Veel bestaande diploma's zullen vervallen of in ieder geval herijkt moeten worden. Het zal alleen voordelig zijn voor nieuwe toetreders.

5. Uitvoerbaarheid

Administratief en technisch is het niet goed uitvoerbaar, alleen tegen hoge kosten.

6. Transparantie

Een woud van diploma's ontstaat: de klant, de werkgever etc. zullen door de bomen het bos niet meer kunnen zien.

7. Passendheid binnen de Wft/het Bgfo

De wetgever regelt de vakbekwaamheid op het minimumniveau. Hiermee wordt gegarandeerd dat de houder van een diploma het minimaal vereiste niveau heeft. Voor bovenwettelijke opleidingen en diploma's kunnen Wft-diplomahouders zich tot een keurmerkorganisatie of een registerpartij wenden.

8. Bevordering doelmatigheid/efficiency

Er moeten veel extra kosten gemaakt worden om tot een gedifferentieerd en weinig transparant systeem over te gaan met als doel het creëren van beroepskwalificaties op een meer individueel niveau. Dit resultaat verslechtert de verhouding tot de daarvoor gebruikte hoeveelheid menskracht en middelen.

Criteria (op A3)			
Wenselijkheid vanuit klantbelang	-		
Betere aansluiting gem. adviespraktijk	-		
Financiële impact	-		
Voor of nadeel (groep van) adviseurs	-		
Uitvoerbaarheid	-		
Transparantie	-		
Passendheid binnen Wft/Bgfo	-		
Bevordering doelmatigheid/efficiency	-		

Conclusie: het CDFD adviseert de minister van Financiën om beroepskwalificaties niet te splitsen in opleidingsniveaus.

Scores wegingscriteria aanbeveling A4: modules op basis van life events

Het College ziet het belang van integrale advisering. Vaak is de aanleiding om naar een adviseur toe te stappen een gebeurtenis als trouwen, een huis kopen, kinderen krijgen, scheiden of overlijden. Gelet hierop is met de introductie van het huidige bouwwerk door het creëren van beroepskwalificaties, met tegelijkertijd de implementatie van vaardigheden, de eerste stap gezet naar integrale advisering.¹⁷ Life events zijn in de meeste modules in de eind- en toetstermen verwerkt. Er wordt in de Wft-examens gericht gevraagd wat de gevolgen zijn in geval van verhuizing, overlijden, trouwen, scheiden etc. In de beroepskwalificaties Adviseur Vermogen, Adviseur Hypothecair Krediet en Adviseur Pensioen zijn deze thema's verwerkt omdat deze vooral bij deze beroepskwalificaties een belangrijke rol spelen. Dit dwingt de examenkandidaat om stil te staan bij alle "life events".

Uit de gesprekken die het CDFD over deze aanbeveling heeft gevoerd met stakeholders komt naar voren dat het thema vooral leeft bij financiële planners en bij banken. Daarbij wordt overigens aangegeven dat ordening rondom life events met name relevant is voor adviseurs die een beroepspraktijk hebben op bovenwettelijk niveau. Het Wft-bouwwerk daarentegen is gericht op borging van het wettelijk minimumniveau. Stakeholders zien in dat de modulestructuur het Wft-vergunningenstelsel volgt. Het vergunningenstelsel van het Bgfo is niet gebaseerd op life events. Het College meent bovendien dat het lastig zal zijn om deze onderwerpen voor het vergunningenstelsel juridisch af te bakenen. Het zal enige voeten in de aarde hebben voordat het vergunningenstelsel zodanig zal zijn gewijzigd en dat de AFM zijn werkwijze inclusief het toezicht en het beleid daarop heeft aangepast.

Scores aanbeveling A4

1. Wenselijkheid vanuit klantbelang

De klant is gebaat bij integrale advisering. Niet elke klantvraag heeft echter te maken met life events en vergt altijd een adviseur die van alle markten thuis is en een alomvattend financieel plan kan maken.

2. Betere aansluiting (gemiddelde) adviespraktijk

Een indeling in life events zal beter kunnen aansluiten bij het hogere adviessegment. Dit overstijgt het wettelijk minimum niveau.

3. Financiële impact

Een dergelijke ordening vergt een complete systeemwijziging, die gevolgen zal hebben voor de kosten van het CDFD en DUO. Geschat wordt dat de kosten dezelfde zullen bedragen als bij aanvang van het nieuwe bouwwerk in 2014.

¹⁷ Zie bijlage 2 voor voorbeelden van toetstermen life events

4. Voor of nadeel voor (groep van) adviseurs

Een totaal andere ordening van het bouwwerk leidt tot het opnieuw halen van diploma's of tenminste op het behalen van inhaalprogramma's. Voor vrijwel alle diplomahouders is dat nadelig.

5. Uitvoerbaarheid

Op dit moment is het vergunningenstelsel nog sterk product-georiënteerd. Dit thema zal nog verder moeten evolueren voordat eventueel tot een ordening op basis van life events geadviseerd zal worden.

6. Transparantie

Indien life events juridisch goed afgebakend kunnen worden, zal een vergunning (en daarmee een diploma) op basis van een life event mogelijk kunnen worden. Of dat transparant zal zijn, kan het College nu nog niet beoordelen.

7. Passendheid binnen de Wft/het Bgfo

Een totaal andere ordening van het bouwwerk leidt tot ingrijpende aanpassingen in de Wft en/of Bgfo alsmede de Regeling eindtermen en toetstermen examens financiële dienstverlening Wft.

8. Bevordering doelmatigheid/efficiency

Er zullen veel kosten gemaakt moeten worden om een relatief kleine groep bovenwettelijke adviseurs te ontlasten. Dit resultaat verslechtert de verhouding tot de daarvoor gebruikte hoeveelheid menskracht en middelen.

Criteria (op A4)			
Wenselijkheid vanuit klantbelang		+/-	
Betere aansluiting gem. adviespraktijk		+/-	
Financiële impact	-		
Voor of nadeel (groep van) adviseurs	-		
Uitvoerbaarheid	-		
Transparantie		+/-	
Passendheid binnen Wft/Bgfo	-		
Bevordering doelmatigheid/efficiency	-		

Conclusie: De invoering van een modulestructuur gebaseerd op life events levert geen voordeel op. Het College adviseert de minister van Financiën deze aanbeveling niet over te nemen.

Gerelateerde onderwerpen: expiratie-uitkeringen, combinatie consumptief krediet en hypotheckair krediet

Het CDFD heeft in de gesprekken met stakeholders over de Ecorys-aanbevelingen tevens gesproken over de volgende thema's:

1. *Expiratie uitkeringen onderbrengen bij module Pensioen;*
2. *Combinatie hypotheckair krediet en consumptief krediet.*

Hieronder wordt nader ingegaan op deze thema's.

Ad 1. Expiratie-uitkeringen onderbrengen bij module Pensioen

Uit de markt heeft het College signalen ontvangen dat het zogenoemde doorbeleggen vanuit de Wet verbeterde premieregeling als een (mogelijk) probleem wordt ervaren.

Waar de expiratie van een lijfrenteproduct een momentopname is waarbij keuzes worden gemaakt in de uitkeringsfase voor de aankoop of uitstel van een (bancair) lijfrenteproduct, worden door de Wet verbeterde premieregelingen de opbouw- en uitkeringsfase van de pensioenregeling met elkaar verbonden. Dit betekent een verlenging van de beleggingshorizon en uitbreiding van de mogelijkheden om het neerwaartse beleggingsrisico gedurende de looptijd van het pensioencontract te beperken (lifecycle-beleggingsbeleid). Deze uitbreiding geldt voor bestaande en nieuwe pensioenregelingen met als doel de beleggingen beter op elkaar te laten aansluiten.

Voor bestaande (premievrije) en nieuwe werknemers betekent dit een nieuw te maken keuze. De Wft-pensioenadviseur is bij de inrichting van die keuzemogelijkheden betrokken.

Naar het zich laat aanzien is doorbeleggen een uitermate complex geheel en waartoe de eind- en toetstermen van de huidige module Vermogen niet voldoende toereikend zijn. Dat levert risico's op voor het adequaat adviseren van consumenten.

Bij de inrichting van het huidige stelsel is destijds een scheiding ontworpen tussen de module Vermogen en de module Pensioen. De grens is getrokken bij het 2^e pijler pensioen voor de werkgever. Alles wat daarmee verband houdt valt onder Wft-pensioen. Alles wat verband houdt met de werknemer valt onder Wft-vermogen. Daarnaast is de kennis over de pensioenregelingen van de DGA in eigen beheer ook onder de module Wft-pensioen gebracht. Weliswaar viel het onderwerp "eigen beheer" niet onder de Wft, maar een advies geven aan een DGA zonder kennis van dit onderwerp werd niet mogelijk geacht. Een advies aan een werknemer die een expirerend pensioen heeft op basis van een premieovereenkomst of een kapitaalovereenkomst, valt formeel onder Wft-vermogen, omdat de werknemer zelf verzekeringnemer is van het direct ingaande pensioen. Dit is een gevolg van aan de ene kant de vormgeving in de Pensioenwet, die aan de werknemer het keuzerecht voor de uitvoerder biedt en aan de andere kant van de inrichting van de Wft waarbij advies aan de werknemer zelf onder Wft-vermogen valt. De alsdan op naam van de werknemer afgegeven polis voldoet niet aan de definitie gegeven in Bgfo artikel 1: het is geen levensverzekering die de werkgever

afsluit ten behoeve van etc., maar een polis die een werknemer afsluit voor een direct ingaand pensioen. Immers in artikel 1 Bgfo staat als definitie van de pensioenverzekering:

Pensioenverzekering: levensverzekering die een werkgever afsluit ten behoeve van zijn werknemers, waaronder de DGA, bestaande uit een OP of NP als bedoeld in artikel 1 PW

De werknemer valt deels niet onder de definitie; met bovenstaande definitie valt de expirerende polis die op naam van de werknemer komt dus niet primair onder Wft-pensioenverzekeringen, maar wel primair onder Wft-Vermogen.

De meeste stakeholders zijn van mening dat het een complex onderwerp is. Zij voorzien problemen voor de consument op termijn omdat de huidige wettelijke eisen met betrekking tot de Adviseur Vermogen niet voldoende toereikend is. Resteert de vraag of in dat geval de module Wft-vermogen moet worden verzaamd (met als nadeel dat vermogensadviseurs die dit niet doen met ballast te maken krijgen) of dat pensioenexpiraties onder Wft-pensioen dienen te vallen en uit het curriculum van Wft-vermogen moeten worden gehaald. Nadeel is dan wel dat de adviseur Vermogen de module Pensioen moet halen als hij nog over doorbeleggen bij pensioenexpiraties wil adviseren. De meeste stakeholders zijn van mening dat het onderwerp uitsluitend bij de adviseur Pensioen hoort. Het College deelt deze zienswijze. Daarbij is een zwaarwegend argument dat in feite al geruime tijd voor de expiratedatum gekozen moet worden wat er in de toekomst met de uitkering gaat gebeuren. In dat stadium is altijd een adviseur Pensioen betrokken. Bovendien buigt in de praktijk de adviseur Pensioen zich over deze problematiek. Tot slot zou uitbreiding van de module Vermogen met dit onderwerp ballast betekenen voor de gemiddelde adviseur Vermogen en zeker voor de gemiddelde adviseur Hypothecair Krediet.

Score wegingscriteria voorstel doorbeleggen expiratie-uitkering

1. Wenselijkheid vanuit klantbelang

De klant kan de dupe worden van een verkeerd doorbeleggingsadvies. Het is in het belang van de klant dit onderwerp tot het domein van de adviseur Pensioen wordt gerekend.

2. Betere aansluiting bij de adviespraktijk

Deze activiteit wordt in de praktijk al het meest gedaan door de adviseur Pensioen.

3. Financiële impact

De kosten zijn vrij beperkt. Een aantal nieuwe vragen zal geconstrueerd moeten worden. Maar dat had toch al moeten gebeuren in het kader van de PE-examens.

4. Voor/nadeel voor (groep van) adviseurs

Uitbreiding van de module Pensioen zal leiden tot meer studiebelasting voor nieuwe Pensioenadviseurs. Verhoudingsgewijs zal het aantal nieuwe toetstermen beperkt zijn (toevoeging van een onderwerp).

5. Uitvoerbaarheid

Er verandert niets wezenlijks aan het beroepskwalificatiestructuur, alleen een onderwerp zal worden toegevoegd aan een module.

6. Transparantie

De toevoeging aan de module Pensioen maakt het stelsel transparanter.

7. Passendheid binnen de Wft/het Bgfo

Het toevoegen van een aantal toetstermen bij Pensioen vergt aanpassing van de Regeling eindtermen en toetstermen en mogelijk ook van art.7 Bgfo als doorbeleggen uitsluitend wordt voorbehouden aan de Adviseur Pensioen.

8. Bevordering doelmatigheid/efficiency

Het doel (bescherming klant tegen verkeerd advies over oudedagsvoorziening) kan bereikt worden met relatief weinig menskracht en middelen. De wijziging verhoogt de doelmatigheid en heeft dus een positief effect.

Criteria op pensioen-expiratie			
Wenselijkheid vanuit klantbelang			+
Betere aansluiting gem. adviespraktijk			+
Kostenimpact		+/-	
Voor of nadeel (groep van) adviseurs			+
Uitvoerbaarheid			+
Transparantie			+
Passendheid binnen Wft/Bgfo		+/-	
Bevordering doelmatigheid/efficiency			+

Conclusie: het CDFD adviseert de minister van Financiën om doorbeleggen bij expiratie-uitkeringen onder te brengen bij de module Pensioen.

Ad 2. Combinatie hypothecair krediet en consumptief krediet.

Uit de gesprekken die het CDFD met de stakeholders heeft gevoerd, komt naar voren dat veel Adviseurs hypothecair krediet ook adviseren in consumptief krediet.

In de overgangperiode is er een PEplus vrijstelling geweest voor het onderdeel Consumptief krediet voor houders van een diploma Adviseur Hypothecair Krediet. Een belangrijke reden was destijds dat de PE ontwikkelingen van de module Consumptief Krediet ook in die van de module Hypothecair krediet waren opgenomen. Een adviseur Hypothecair Krediet moet dan

ook beschikken over een diploma Adviseur Consumptief Krediet als deze ook in consumptieve kredieten wil adviseren. Een aantal stakeholders vroeg het College na te gaan of deze combinatie niet op een handiger wijze in het Wft-bouwwerk geplaatst kon worden.

Gedacht kan worden aan het opnemen van een aantal toetstermen van consumptief krediet in de module Hypothecair krediet, zodat een adviseur Hypothecair Krediet ook in staat is te adviseren in consumptieve kredieten. Nadeel: adviseurs Hypothecair krediet die niet in consumptieve kredieten adviseren, worden met ballast geconfronteerd. Het CDFD schat echter in dat deze groep relatief klein is. Uit eigen gegevens komt namelijk naar voren dat 90% van degenen die een diploma Adviseur Hypothecair Krediet hebben, ook in het bezit is van een diploma Adviseur Consumptief Krediet.¹⁸

Scores wegingscriteria voorstel combinatie hypothecair krediet en consumptief krediet

1. Wenselijkheid vanuit klantbelang

Vanuit klantbelang is het een voordeel als de hypothecair krediet adviseur ook direct kan adviseren over een consumptief krediet als alternatief voor een hypothecair krediet.

2. Betere aansluiting (gemiddelde) adviespraktijk

Er is sprake van een betere aansluiting bij de gemiddelde adviespraktijk van een adviseur Hypothecair krediet.

3. Financiële impact

De kosten van het kopiëren of herschikken van toetstermen van de module Consumptief Krediet naar de module Hypothecair Krediet zijn vrij beperkt. Voor de lange termijn is de verwachting dat sprake zal zijn van kostenneutraliteit. De vragen die gemaakt worden voor het onderwerp consumptief krediet zullen dan ook gebruikt worden voor de module Hypothecair Krediet.

4. Voor/ nadeel voor (groep van) adviseurs

Het uitbreiden van de module Hypothecair Krediet met eind- en toetstermen uit de module Consumptief Krediet is voordelig voor vele adviseurs. Alleen voor de adviseurs Hypothecair krediet die niet in consumptief krediet adviseren zal het ballast zijn.

5. Uitvoerbaarheid

Een wijziging is goed uitvoerbaar.

¹⁸ Door de vrijstelling in de overgangperiode kan het beeld enigszins vertekend zijn.

6. Transparantie

Omdat het merendeel van de adviseurs Hypothecair krediet in consumptief krediet adviseert, komt het de transparantie ten goede indien alle adviseurs Hypothecair krediet op beide vakgebieden kunnen adviseren.

7. Passendheid binnen de Wft/het Bgfo

Aanpassing van de structuur van de beroepskwalificaties ten behoeve van wijziging van het takenpakket van de gemiddelde adviseur Hypothecair krediet behoort tot het onderhoud van die structuur. Het Bgfo en de Regeling Eindtermen en toetstermen examens financiële dienstverlening zullen moeten worden aangepast.

8. Bevordering doelmatigheid/efficiency

Het doel (adviseur Hypothecair krediet adviseur kan klant ook direct kan adviseren over een consumptief krediet) kan bereikt worden met relatief weinig menskracht en middelen. De wijziging verhoogt naar verwachting de doelmatigheid en heeft dus een positief effect.

Criteria op combinatie HK/CK			
Wenselijkheid vanuit klantbelang			+
Betere aansluiting gem. adviespraktijk			+
Financiële impact		+/-	
Voor- of nadeel (groepen van) adviseurs			+
Uitvoerbaarheid			+
Transparantie			+
Passendheid binnen Wft/Bgfo	-		
Doelmatigheid		+/-	

Conclusie: het College adviseert de minister van Financiën de module Hypothecair Krediet uit te breiden met de relevante toetstermen consumptief krediet.

5.4 Categorie B: Aanbevelingen voor de inhoud van de Wft-examens

De aanbevelingen in deze categorie gaan naar de opvatting van het CDFD over de vorm en uitvoering van de examens. Het College zal hieronder ingaan op de afzonderlijke aanbevelingen.

1. **Uitbreiding vaardigheden deel in de module Basis (dilemma's integriteit steviger aanzetten, zwaardere communicatieve eigenschappen, meer ict-wijsheid).**
2. **Meer aandacht voor digitale vaardigheden vooral in de module Basis i.v.m. zorgplicht adviseur.**
3. **Behoud onderwerp uitvaart in de module Vermogen, maar wel meer aandacht voor uitvaartverzekeringen in het examen Vermogen.**
4. **Aandacht voor kredietverzekeringen en co-assurantie in het examen Schadeverzekeringen Zakelijk.**

Categorie B1: uitbreiding vaardigheden in module Basis (meer body)

Ecorys doet de aanbeveling om het vaardighedendeel in de module Basis uit te breiden (dilemma's rond integriteit moeten steviger aangezet worden, zwaardere communicatieve eigenschappen in verband met het mondiger worden van de klant, meer ict-wijsheid).

Het College heeft deze aanbeveling in de stakeholdergesprekken nader verkend en onderzocht of op deze wijze mogelijk beter aangesloten wordt op de gemiddelde adviespraktijk.

Hieruit komt naar voren dat de desbetreffende vaardigheden contextgevoelig zijn (onderneming of functie) en ook toegespitst moeten worden op de persoonlijkheid en talenten van de individuele medewerker. De meeste stakeholders zijn van mening dat dergelijke onderwerpen zich niet lenen voor centrale examinering. Het CDFD is het daarmee eens.

Het CDFD adviseert de minister van Financiën om de module Basis niet uit te breiden met meer vaardigheden.

Categorie B2: Meer aandacht aan digitale vaardigheden vooral in de module Basis i.v.m. zorgplicht adviseur

Het College onderkent dat de wijze van communicatie veranderd is en automatisering en digitalisering steeds voelbaarder en zichtbaarder zijn in de adviespraktijk van de financieel adviseur. Dit is een brede en algemeen maatschappelijke tendens. De wijze waarop de financieel adviseur zijn taak uitoefent is daardoor aan verandering onderhevig, maar dat heeft op de vakinhoud van het advies niet of nauwelijks invloed. Het feit dat een adviseur nu in plaats van direct contact, contact heeft via skype of een app moet voor de inhoud van het

advies niet uitmaken. Het zou vreemd zijn als een advies in een zelfde casus anders zou luiden per app dan per telefoon.

Er zijn overigens algemene toetstermen in elke module opgenomen die voorschrijven dat de kandidaat *met behulp van ict-tools* bepaalde berekeningen of analyses kan opstellen. De kandidaat moet echter zelf de uitkomsten kunnen interpreteren. Dat geldt ook voor adviezen waarbij de adviseur gebruik maakt van zogenoemde bots (programma's op het internet die volledig zelfstandig opereren en informatie over een bepaald onderwerp verzamelen).

Voorbeeld uit module Vermogen:

Eindterm 2b De persoon beschikt over het vermogen om ICT-toepassingen te gebruiken.		
2b.1 De kandidaat kan vragenlijsten en ICT-toepassingen, waaronder rekenmodellen toepassen.	De kandidaat voert de gegevens die hij van de klant heeft gekregen op de juiste manier in. De kandidaat gebruikt de juiste ICT-toepassing en controleert zoveel mogelijk het systeemantwoord op bijzondere, opvallende en/of afwijkende uitkomsten. Is alert op fouten en onlogische uitkomsten.	ICT-programma's kunnen gebruiken die ondersteunen bij de verwerking van gegevens om te komen tot een passend advies. Het kunnen herkennen van foute, onjuiste uitkomsten, zodat niet per definitie het systeemantwoord in alle gevallen leidend is. Zelf nadenken blijft ook ingeval van een ICT-toepassing een verantwoordelijkheid van de kandidaat.

Het (leren) omgaan of vertrouwd raken met ict-tools via Wft-toetstermen kan slechts tot op een zeker niveau plaatsvinden. Voor het meer vaardig of vertrouwd raken met de modernste ict-tools of automatisering zijn specifieke opleidingen aangewezen. Er is namelijk geen standaard ict-tool die alle financieel ondernemers ondersteunt. Uit de stakeholdergesprekken concludeert het College dat dergelijke opleidingen en zaken behoren tot de bedrijfsvoering van de financieel ondernemer. Ook voor het begrijpen en hanteren van algoritmes zijn specifieke (ict-)opleidingen aangewezen. Het goed of handig gebruik maken van big data kan een financieel adviseur zeker van dienst zijn, maar dat is meer in de hoedanigheid van ondernemer dan dat dit invloed heeft op de inhoud van het vak.

Het CDFD is reeds gestart met het nagaan of en hoe bepaalde digitale situaties waarmee de financiële dienstverlener vaak te maken heeft verwerkt kunnen worden in de examenvragen. Dit met als doel deze herkenbaarder te maken voor de examenkandidaat en ervoor te zorgen dat opleiders de kandidaten daarop beter zullen voorbereiden. Gedacht kan worden aan het nabootsen in examenvragen van bepaalde software (of output van software) die veel gebruikt wordt in de praktijk.

Categorie B3: Meer aandacht voor uitvaartverzekeringen in de Module Vermogen

Uit het Ecorys rapport blijkt dat het Verbond van Verzekeraars er prijs op stelt om uitvaartverzekeringen te behouden in de module Vermogen. Verder is verzocht in het algemeen meer aandacht te schenken aan het onderwerp uitvaart.

Het College heeft begrip voor de wens van verschillende specifieke groepen adviseurs (waaronder uitvaartverzekeraars) om bij voorkeur specifieke modules te maken die zoveel mogelijk overlappen met de eigen beroepspraktijk of algemene modules te maken die in hoge mate herkenbaar zijn voor de eigen beroepspraktijk. Zoals hiervoor aangegeven in hoofdstuk 3 is het bouwwerk echter gebaseerd op de gemiddelde adviespraktijk van een adviseur die beschikt over een desbetreffende beroepskwalificatie.

Het College vat het signaal van het Verbond van Verzekeraars (verwoord in het Ecorys-rapport) zodanig op dat de module Vermogen beter zou kunnen aansluiten op de gemiddelde adviespraktijk van de adviseur Vermogen door uitvaart een iets groter aandeel te geven. Gelet hierop is recentelijk toetsterm 1m.10 toegevoegd in de module Vermogen: “de kandidaat kan de wetgeving met betrekking tot uitvaartverzekeringen en uitvaartsparen uitleggen”. Dat is abstract en breed geformuleerd. Hiermee heeft het College willen verduidelijken dat de abstracte toetstermen betrekking hebben op alle levensverzekeringen, waaronder uitvaartverzekeringen.

Eind- en toetstermen zijn vrij abstract opgesteld, zo ook die van de module Vermogen. Dit is een bewuste keuze geweest. Hierdoor hoeft niet elke toetsterm uitgeschreven te worden voor elk(e) product of dienst. Indien er een nieuw(e) product of dienst ontstaat, hoeven niet de eind- en toetstermen direct te worden aangevuld. Dat betekent dat de termen zoals uitvaartverzekering, kapitaalverzekering, lijfrente, overlijdensrisicoverzekering niet altijd expliciet genoemd worden in de module. Zij vallen allemaal onder het begrip levensverzekeringen.

Vele stakeholders zijn van mening dat uitvaartverzekeringen slechts een klein deel van het gemiddelde takenpakket van de gemiddelde vermogensadviseur uitmaakt. Het product uitvaartverzekering beschouwen zij doorgaans als eenvoudig. Volgens hen wordt binnen het examen Vermogen het onderwerp uitvaartverzekeringen in de juiste verhouding afgenomen.

Het College zal aandacht schenken aan het onderwerp uitvaartverzekeringen in het examen Vermogen, zonder afbreuk te doen aan de juiste verhoudingen met de andere vermogensproducten.¹⁹

B4: kredietverzekeringen en co-assurantie

Meer aandacht voor kredietverzekeringen en co-assurantie is aanbevolen in het Ecorys rapport. Het Verbond van Verzekeraars heeft hierop ook de aandacht gevestigd in diverse overleggen met het CDFD. Een deel van de achterban van het Verbond pleit voor een aanpassing van de modules die behaald moeten worden voor deze specifieke groep adviseurs.

¹⁹ Examens worden random getrokken uit de examenvragenbank. Het kan dan zijn dat er in een examen een bepaald onderwerp niet of juist meerdere keren aan de orde kunnen komen.

In de oude situatie van voor 1 januari 2014 werd het minder als een probleem ervaren. Toen vielen de adviseurs nog onder het bedrijfsvoeringsmodel²⁰.

Kredietverzekeringen

De module Schade Particulier ligt voor de adviseur in kredietverzekeringen volgens het Verbond te ver van het werkveld van de adviseur Kredietverzekeringen. Ook missen kredietverzekeraars de herkenbaarheid. Zij geven aan dat kredietverzekeringen niet of weinig worden genoemd in de Wft-examens.

Het aantal mensen die met kredietverzekeringen werken is beperkt (500 personen) en zal op termijn afnemen. Deze personen adviseren nu vrijwel niet. Het Verbond meent dat deze werknemers zich mogelijk moeten voorbereiden op een ander adviesterrein en daarvoor is dan een breder Wft diploma noodzakelijk. Om die reden pleit het Verbond voor:

- een vrijstelling (voorkeur) of
- een beroepskwalificatie met alleen de modules Basis en Schade Zakelijk

Als alternatief is voorgesteld om een aparte beroepskwalificatie Adviseur Schade Zakelijk te creëren zonder de module Schade Particulier, dat zou de adviseurs krediet in ieder geval van ballast verlossen.

Het College erkent dat de voorstellen zullen leiden tot verlichting van de studielast. Het zou echter een verzwaring impliceren voor de generalistische adviseurs Schade Zakelijk. Het verdwijnen van de module Schade Particulier binnen de beroepskwalificatie Adviseur Schade Zakelijk houdt in, dat de module Schade Zakelijk wordt verzaamd met eind- en toetstermen die ook in Schade Particulier zijn opgenomen en ook van toepassing zijn op de adviseur Schade Zakelijk.²¹ Dat betekent dat een generalistische adviseur Schade geconfronteerd wordt met doublures en bepaalde houders van certificaten Schade Zakelijk mogelijk een inhaalprogramma moeten afleggen.

Gelet op de bovengenoemde specifieke kenmerken van de beroepspraktijk van kredietverzekeraars, adviseert het College de minister van Financiën deze verzekeringen onder voorwaarden op te nemen in de Vrijstellingsregeling Wft.

Co-assurantie

Er zijn nu ongeveer 5.000 personen²² werkzaam in de co-assurantie volgens het Verbond. Het Verbond geeft aan dat over dit onderwerp aanpassingen wenselijk dan wel noodzakelijk zijn. Uit gesprekken van het CDFD met andere stakeholders (intermediaire organisaties, opleiders) komt naar voren dat zij van mening zijn dat voor een beginnende adviseur met een gemiddeld takenpakket het onderwerp co-assurantie voldoende in de module Schade Zakelijk wordt

²⁰ Voor 1 januari 2014 was het immers mogelijk dat specialistische adviseurs via het bedrijfsvoeringsmodel hun (specifieke) vakbekwaamheid konden aantonen op andere manieren dan een Wft diploma, dat kon dus ook via een andersoortige opleiding en diploma

²¹ De module schade zakelijk is immers complementair aan schade particulier

²² Dus niet alleen adviseurs

behandeld. Een adviseur op minimumniveau houdt zich voornamelijk bezig met provinciale risico's. Grote risico's zijn doorgaans het terrein van bovenwettelijke adviseurs, beursmakelaars of gevolmachtigde agenten. Een beginnende adviseur Schadeverzekering Zakelijk met een gemiddeld takenpakket op minimum niveau behoort naar hun oordeel niet belast worden met dergelijke onnodige verzwareningen. Het College is het daar mee eens.

Zoals gesteld in hoofdstuk 4 zijn de eind- en toetstermen geschreven voor het gemiddelde takenpakket van de adviseur Schade zakelijk op minimumniveau. Co-assurantie is een wijze van risico-dekking en is geen onderwerp waar een gemiddelde adviseur Schade Zakelijk op minimumniveau zich uitgebreid mee bezighoudt. Voorheen kwam dit onderwerp meer voor in Wft Volmacht Schade en in Wft Volmacht Overig. Het is uiteraard wenselijk dat de adviseur Schade Zakelijk tot op een bepaalde hoogte af weet van het fenomeen co-assurantie. Op dit moment valt het onderwerp co-assurantie onder toetstermen 1c.2, 2e.4 tot en met 2e.6 in de module Schade Zakelijk

Het College zal controleren of de toetstermen van de module Schadeverzekeringen Zakelijk voldoende helder zijn inzake co-assurantie of aanscherping behoeven en indien gewenst voorstellen doen.

5.5 Categorie C: Overige aanbevelingen

De aanbevelingen in deze categorie hebben geen betrekking op de structuur van het bouwwerk. Zij hebben meer in zijn algemeenheid betrekking op het onderwerp vakbekwaamheid. Het College geeft per onderdeel een reactie.

Categorie C: Overige aanbevelingen
<ol style="list-style-type: none"> 1. Beter communiceren over de eind- en toetstermen. 2. Inspanningen doorontwikkelingen moeten vooral op consumentdeel concentreren (niet zozeer B2B). 3. Verplicht volgen van vaardigheidstrainingen. 4. Prosumers in Wft. 5. Toekomstvisie ontwikkelen m.b.t. execution only. 6. Vakbekwaamheid van bots (vakbekwaamheidseisen stellen aan de aanbieders van bots). 7. Deel van de ontwikkelingen in PE door bedrijven zelf te laten invullen.

C1: Beter communiceren over de eind- en toetstermen

Het CDFD heeft reeds stappen ondernomen om uitgebreider over eind- en toetstermen te communiceren. In juni jl. zijn specifiek de opleiders uitgenodigd om een informatieve

bijeenkomst over onder meer eind- en toetstermen bij te wonen. Het CDFD communiceert getrapt met de diplomahouders in spe over de eind- en toetstermen. De opleiders hebben op hun beurt een belangrijke voorlichtende taak naar de afnemers. De indruk bestaat niet dat de opleiders veel problemen hebben met de interpretatie van de eind- en toetstermen. Het CDFD wordt incidenteel benaderd door opleiders met het verzoek om bepaalde toetstermen uit te leggen. *Meer voorlichting over eind- en toetstermen is een zaak die het College zich zal aantrekken.* Het College zal op de website meer aandacht schenken aan de eind- en toetstermen.

Het College heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om in dit document uit te leggen hoe de systematiek van de eindtermen en toetstermen in elkaar steekt en heeft bepaalde argumenten met voorbeelden van toetstermen geadstrueerd.

C2: Doorontwikkelingen vooral op consumentendeel concentreren, niet zozeer business to business

De Wft is in het leven geroepen met als een van de belangrijkste doelen consumentenbescherming.²³

Het spreekt vanzelf dat het CDFD bij alle afwegingsprocessen de consument als uitgangspunt neemt.

C3: Verplicht volgen van vaardigheidstrainingen

Het College is er voorstander van dat de adviseur zich verder ontwikkelt nadat één of meer Wft-beroepskwalificaties zijn behaald. Verdieping, verbreding, maatwerk, specialisatie- of bijspijker cursussen naar individuele behoefte is een groot goed. *Het College meent echter dat dit niet verplicht voorgeschreven moet worden; het behoort een vrije keuze te zijn van elke adviseur (of diens werkgever) of en welke extra opleidingen er gevolgd gaan worden.* Ook een adviseur (of diens werkgever) moet keuzes kunnen maken: een extra opleiding volgen of investeringen doen in materiaal of bijvoorbeeld ict. Het ene jaar kan het ene doel de voorkeur genieten, het andere jaar een ander doel.

De overheid is alleen verantwoordelijk voor het borgen van het wettelijk vereiste minimum-vakbekwaamheidsniveau. Aan het verplicht volgen van vaardigheidstrainingen of anderszins zijn kosten verbonden die een financieel ondernemer uiteindelijk doorberekent aan de klant. Ook in de gesprekken met de meeste stakeholders komt naar voren dat zij geen voorstander zijn van het wettelijk verplichtstellen van vaardigheidstrainingen.

²³ Hieronder worden ook begrepen de zzp-er en het kleinzakelijk MKB

C4: Prosumers

Ecorys waarschuwt voor nieuwe spelers op de markt die financiële diensten aanbieden. Dit heeft mogelijk ook gevolgen voor de financiële beroepen. Aanbevolen wordt om de ontwikkelingen op dit punt goed te volgen. Het CDFD neemt de aanbeveling ter harte, doch meent dat het op de eerste plaats aan de wetgever is of het aangewezen is om bepaalde diensten onder een wettelijk regime te plaatsen. Als daartoe besloten wordt, dan zal het College bezien welke gevolgen heeft voor het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk.

C5: Execution only

Het fenomeen execution only houdt in, dat een klant zelf (vaak via de digitale weg) een financieel product afneemt zonder advies. Volgens sommigen ondergraaft dit verschijnsel de legitimiteit van het bouwwerk omdat consumenten zonder enige voorkennis of toetsing producten kunnen afsluiten. Waarom zouden dan adviseurs dan diploma's moeten behalen?

Het College meent dat de invulling van dit onderwerp niet tot de scope van dit onderzoek of de werkzaamheden van het College behoort. Het onderwerp execution only is opgenomen in toetstermen²⁴. Hierdoor worden de financieel adviseurs bewust gemaakt van het onderwerp en ook in de examenvragen kan het onderwerp in een casuspositie worden bevraagd.

C6: (ro)bots

Er zijn zorgen geuit over de toenemende robotisering binnen de financiële markt. Ecorys beveelt aan om vakbekwaamheidseisen te stellen aan de aanbieder van de robots, de inkoper van de robots en/of aan de adviseur zelf die hiervan gebruik maakt.

Het CDFD is van mening dat het de verantwoordelijkheid is van de financiële dienstverlener zelf om gebruik te maken van de juiste ict-instrumenten en om deze op een juiste manier toe te passen. De financieel adviseur of ondernemer dient zich ervan te vergewissen dat hij een verantwoorde aanschaf heeft gedaan om hem te ondersteunen in zijn werkzaamheden. Daarin verschilt de situatie niet van andere beroepsgroepen die gebruik maken van (steeds complexere) technologie.

Aanpassingen die een financieel dienstverlener in zijn bedrijfsvoering moet doen om bij te blijven of om concurrerend te blijven, zijn van belang voor een financieel adviseur in zijn hoedanigheid als ondernemer. Als een ondernemer niet mee doet met (alle) moderne communicatiemiddelen of hij maakt geen handig gebruik van diverse ict- tools of big data, dan kan dat gevolgen hebben voor de continuïteit van de onderneming. Hetzelfde geldt als de ondernemer niet onderkent dat administratieve taken binnen de onderneming verdwijnen of verschuiven en dat advies op hoger niveau meer gevraagd zal worden. Daar zal de financieel dienstverlener als ondernemer, rekening mee moeten houden bij zijn personeelswerving, doch deze ontwikkelingen hebben geen invloed op de vakinhoudelijke kant van de adviezen. De

²⁴ If.32 en 1h.1.Basis

financieel adviseur in de hoedanigheid van ondernemer zal daar ook (eigen) keuzes in moeten maken omdat aan elke keuze een kostenplaatje hangt.

Dit onderwerp valt buiten het doel van dit advies, maar het College heeft begrip voor de zorgen: de hele maatschappij heeft te maken met digitalisering, sommige beroepen verdwijnen, andere beroepen ontstaan of nemen toe.

Het College zal nauwlettend de ontwikkelingen volgen en ziet in dat kader de analyse die het ministerie van Financiën en de AFM thans uitvoeren met belangstelling tegemoet. In zijn wetgevingsbrief d.d. 26 april 2017 op het terrein van de financiële markten geeft de minister van Financiën ter zake aan dat: *“In kaart zal worden gebracht welke ontwikkelingen er gaande zijn, of er eventuele problemen of risico’s zijn te voorzien in de toekomst en of de bestaande regels in dat licht afdoende zijn. Indien uit deze analyse blijkt dat nadere regels noodzakelijk zijn, zullen deze worden opgenomen in het Wijzigingsbesluit financiële markten 2019. Ik wil benadrukken dat de huidige regels en bevoegdheden van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) toereikend zijn en dat er geen problemen zijn met geautomatiseerd advies. Financiële ondernemingen die gebruikmaken van geautomatiseerd advies moeten reeds voldoen aan dezelfde eisen als die gelden voor financiële ondernemingen die adviseren. De analyse is toekomstgericht en moet meer duidelijkheid verschaffen over of de huidige regels omtrent advies, gelet op de ontwikkelingen op deze markt, ook in de toekomst adequaat zijn of dat aanpassingen gewenst zijn.”*

C7: Invulling PE door bedrijven

Het College hecht er aan om met de markt in dialoog te blijven ten aanzien van de toekomst van het vakbekwaamheidsbouwwerk. Een groot deel van de sector heeft de wens om meer zelf de regie te voeren bij de invulling van de Permanente Educatie via zelfregulering.

De argumenten, die hebben geleid tot het instellen van PE-examinering doen naar de mening van het College nog steeds opgeld, terwijl de eerste reguliere PE-cyclus net is gestart en pas op 1 april 2019 is afgerond. Daarbij moet worden geconstateerd dat de sector zeer versnipperd is en de adviseurs in beperkte mate georganiseerd zijn. Een centrale organisatie die de zelfregulering sturing kan geven is een belangrijke voorwaarde om dit effectief te kunnen laten verlopen.

6. Slot en vervolg

Het College stelt vast dat de markt zich grotendeels kan vinden in de modulestructuur van het Wft-vakbekwaamheidsbouwwerk. Er zijn geen (grote) weeffouten naar voren gekomen en de beroepskwalificatiestructuur is voldoende herkenbaar. Het besef is er ook dat een perfect bouwwerk dat alle partijen tot tevredenheid zal stemmen, niet mogelijk is.

Het College heeft de aanbevelingen van Ecorys afgewogen met behulp van een toetsingskader. Er zijn geen zwaarwegende redenen om tot wijziging over te gaan. De meeste marktpartijen hebben behoefte aan rust op het gebied van vakbekwaamheid; de laatste ingrijpende wijzigingen dateren nog uit 2014 en de overgangstermijn is pas op 1 januari 2017 geëindigd. Een aantal suggesties uit het Ecorys rapport zal door het College zo snel mogelijk worden opgenomen of verwerkt.

De markt heeft naast opmerkingen en ervaringen met de beroepskwalificatiestructuur een aantal signalen afgegeven die het onderwerp vakbekwaamheid raken, doch die buiten de scope van dit advies en/of met buiten de reikwijdte van de werkzaamheden van het College vallen. Ook heeft een aantal marktpartijen de wens om de vakbekwaamheid geheel of gedeeltelijk weer zelf te reguleren, met name op het gebied van permanente educatie. Daarbij wordt verwezen naar de situatie van voor 2014.

Het CDFD wijst erop dat om meerdere redenen van het toenmalige systeem is afgestapt. Er was sprake van een gefragmenteerd systeem, bestaande uit een veelheid van examens, samengesteld en uitgevoerd door diverse partijen, waarvan de intrinsieke waarde van een diploma of certificaat voor de doorsnee klant of werkgever verwarrend was²⁵. Dit droeg niet bij aan een betrouwbaar imago van de financiële markt. Sinds 1 januari 2014 is de borging van de vakbekwaamheid een publieke taak geworden. Sindsdien zijn de Wft-examens staatexamens geworden. Behaalde beroepskwalificaties moeten geldig gehouden worden door periodiek een PE-examen af te leggen. Achterliggend doel is de klant centraal stellen en het vertrouwen in de financiële markt terugwinnen. Een betrouwbaar en transparant vakbekwaamheidssysteem is een belangrijk instrument daartoe. Het huidige systeem van centrale examinering draagt bij aan de betrouwbaarheid, uniformiteit en transparantie van de vakbekwaamheid. Het intact laten van het beroepskwalificatiestelsel op hoofdlijnen geeft de markt rust. Het leeuwendeel van de markt heeft aangegeven dat ook op prijs te stellen.

Het CDFD begrijpt de wens van (koepelorganisaties van) marktpartijen om de sector zelf meer verantwoordelijkheid te geven voor de borging van de permanente educatie. Over de wenselijkheid en eventuele mogelijkheden voor aanpassingen in het stelsel zal het CDFD uiteraard met de sector in gesprek blijven. De actuele, hoogwaardige vakbekwaamheid van de

²⁵ Al in de private systematiek van voor 1 januari 2014 was overstappen van bank x naar bank y met een diploma van bank x lastig omdat bank y niet kon doorgronden wat het diploma x nu precies inhield.

COLLEGE DESKUNDIGHEID FINANCIËLE DIENSTVERLENING

financieel adviseur staat voorop. Daar moeten cliënten en het maatschappelijk verkeer in den brede op kunnen vertrouwen. Het stelsel van borging en de ontwikkeling van de vakbekwaamheid is hieraan dienstbaar.

COLLEGE DESKUNDIGHEID FINANCIËLE DIENSTVERLENING

Bijlage 1: Door CDFD gecontacteerde stakeholders

1. ABN AMRO
2. AFM
3. Adfiz
4. OvFD
5. FFP
6. ING
7. NCOI/NIBE-SVV
8. SEH
9. Verbond van Verzekeraars
10. Volksbank